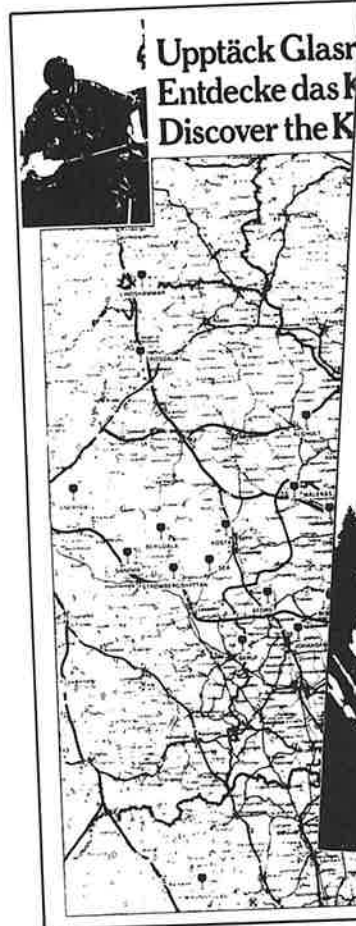

MÄNGEN

Nummer 3, 1979

LÄTT BLANDAT FRÅN BRUKEN KOSTA · BODA · ÅFORS · JOHANSFORS · SKRUV · MÅLERÅS

SOMMAR
SOL
SEMESTER
GLASRIKET
BLOMMAR
SKÖT
OM DEJ
NJUT
DIN VILA

Vlastimil Carbol visar upp sin takpanna av glas.

Glasforskningsinstitutet

De allra flesta i vårt företag känner till att det finns ett Glasforskningsinstitut. Men vad håller de på med, undrar många. Mängen åkte dit och frågade.

Vi fann entusiastiska människor i några låga hopbyggda hus i en idyllisk omgivning av blommor och buskar i Växjö. Inuti husen fanns gott om utrustning för olika slag av analyser, kemiska laboratorier, försöksugnar för glassmältning och mycket annat spännande.

Vi får träffa professor Bo Simmingsköld, som i vårt medvetande praktiskt taget är synonym med Glasforskningsinstitutet. Om man inte visste att han varit med se-

dan starten 1945, skulle man kunna tro att man träffade en ung man på sitt första jobb, full av entusiasmen för sina uppgifter. Och ja, det är ju faktiskt sant, så är det.

Det är roligt att lyssna till Bo Simmingsköld när han berättar och visar runt.

Glasforskningsinstitutet ägs av Stiftelsen Glasforskning. Stiftelsen å sin sida består av medlemmar i industrin, glasbruk i Sverige, tillverkare av plan-, emballage- och fiberglas i Norden och manuella glasbruk från Norden.

forts. mitten

Dubbelt i potten för idéer

FÖRSLAGSVERKSAMHETEN

Det har kommit nya regler för ersättningen till förslagsställare som skall belönas för fina idéer. Reglerna innebär i stort sett att ersättningarna blir dubbelt så stora, som hittills.

Det kan vara skäl i att erinra om de allmänna reglerna för förslagsverksamheten vid Kosta Boda AB.

Vi citerar direkt:

»Förslagsverksamheten vill aktivt bidra till att stimulera medarbetarna att utöver sina ordinarie arbetsuppgifter lägga fram idéer till förbättringar eller förändringar till gagn för företaget.

Förslagsverksamheten är av stort värde såväl för företag som för alla som arbetar där. Rationellare produktion och hantering, liksom bättre förhållanden ur skydds-, miljö- och trivselsynpunkt bidrar till minskade kostnader och är betydelsefulla faktorer i strävan att öka företagets konkurrenskraft.

Alla skall ha klart för sig att det är både tillåtet och önskvärt att framlägga förslag och idéer. Det åligger varje chef att se till att idéer och förslag får en snabb och korrekt handläggning.»

Förslagskommitténs uppgifter består i att bedöma värdet av inkomna förslag.

Tidigare kunde Förslagskommittén själv besluta om belöningar upp till 1.000 kr, men har nu fått den gränsen flyttad till 2.000 kr. Skulle man finna att ett förslag borde belönas högre - enligt de regler man har att tillämpa - så lämnas en rekommendation till Arbetsutskottet, som då beslutar om storleken på belöningen.

Förslagskommittén har en ersättningskala, som man går efter för att få fram belöningens storlek. Så här ser den ut: *Mycket värdefulla förslag* bedöms från fall till fall. Där kan belöningen alltså bli upp till 2.000 kronor. För övrigt gäller att: *Värdefullt förslag* ger upp till 1.000 kronor, *Fördelaktigt förslag* upp till 800 kronor, *Önskvärt förslag* upp till 500 kronor samt *Acceptabelt förslag* upp till 400 kronor.

Mängen har tyvärr inte plats för hela regelsamlingen för förslagsverksamheten, men förstär, efter en genomläsning, att man tagit hänsyn till alla tänkbare faktorer, för att förslag skall bli rätt bedömda.

Att satsa sina tänkarcellers arbete på ett förslag ser ut att löna sig. Det har väl också många gånger bevisats i dessa spalter, där vi berättat om stora belöningar till medarbetare.

Vi uppmanar alla att tänka till och lämna in ett eller flera förslag. Det kan gälla allt tänkbart från mekaniska förbättringar till förslag om nya rutiner på kontoret. Alla delar av företagets verksamhet kan förbättras, tror vi. Till och med MÄNGEN kan bli bättre och nu skall redaktionen genast försöka hitta på något bra att bli belönad för.

KOSTA: Vanna 3

Vanna 3 skall nu få en del nya maskiner så att driften kan bli effektivare. Om detta berättar Bengt Gustafsson för oss. Den första minidatorn i företaget skall nu monteras in, säger han.

Minidator

Under semestern skall vi tillsammans med Konstruktörgruppen AB i Huddinge bygga om de två befintliga pressarna så att de kan klara produktion av »laxfat» och andra specialprodukter.

Härvid installeras den första minidatorn i företaget. Den skall styra glasilägget och åkrörelser från feeder till press och sedan till avplockning.

Förpackningsmaskin

Från Sture Ljungdal AB kommer i slutet av september en helautomatisk förpackningsmaskin för pressade produkter. Etikettering, kartongförpackning och krympfilmning av kartongerna för fat, tallrikar och andra produkter, klarar den av. De förpackade varorna lagras intill kylröret i glaskammaren tills vidare.

Rundmatningspress

Mot årets slut kommer en rundmatningspress från ett västtyskt företag att installeras.

En 5-mannagrupp från Kosta Boda har studerat en referensanläggning på plats i Tyskland. Intrycken var mycket goda. Pressen har en enastående prestanda, upp till 1.000 assietter i timmen!

Specialkylrör och inläggare

Längre fram, under 1980, kommer en automatisk kylrörsinläggare att konstrueras. Vidare studeras för närvarande möjligheten att ta fram ett specialkylrör, som bättre passar produktionen vid Vanna 3.

BODA-krönika

I dag finns egentligen bara 2 hus till salu i Boda, berättar Erling Karlsson, fastighetsmäklare i Emmaboda med uppdrag att sälja Kosta Bodas hus. Ytterligare några har i dag hyresgäster men kommer säkert att finna köpare den dag de blir tomma. Bara de senaste veckorna har 2 av de större fastigheterna fått nya ägare. Boda lockar folk, det tycks vara säkert, när man också vet att kommunen avstycker 30-talet tomter mellan gamla skolan och badet.

Alla nya invånare i Boda är välkomna, det har sin betydelse för Postens och andra serviceinrättnings bevarande i samhället.

Just nu rustar man inför sommarens anstormning av turister. Idrottsföreningen har skaffat en mycket större kiosk att sälja glass och läsk ifrån och i år skall man också kunna bjuda på korv till bruksgästerna.

Vandrarhemmet i gamla skolan byggs för fullt. Enligt planerna skall det öppna i sommar.

Turistinformationen, som kommunen sköter, får i år en mycket bättre lokal att operera ifrån. I »Alberts Hus», strax innan Bodastugan, då man kommer från väg 25, kommer man att dela lokal med Bild & Form Gruppen - Emmaboda Kommuns konstnärer och konsthantverkarens förening - som skall ha utställning i samma hus.

Barnen får i år en egen lekplats på planen framför sekundaboden. Kommunen har ställt upp lekredskap och byggt staket mot vägen. Nu har barnen något att göra medan far och mor handlar.

Om badet i Boda får bättre vägvisning kan det kanske också bli utnyttjat av Bodas gäster, nu hittar ingen dit.

MÄNGEN

Personaltidning för
Kosta Boda AB, 360 52 Kosta
utgiven i juni 1979

Redaktionskommittén:

Bernt Axelsson

Hans Israelsson

Pat Johansson

Gunnel Lorentz

Gunilla Persson

Tommy Ragnarsson

Redaktör:

Ove Alström

Ansvarig utgivare:

Erling Karlström

Innehållet i Mängen får återges eller citeras om källan anges enligt följande: »Mängen, personaltidning för Kosta Boda AB.»

Mängen ISSN 0345 - 8261

vi klarat med extra plus för vår export, men även den svenska marknaden har bättrat sig under slutet av perioden. På kostnadssidan har vi lyckats balansera de höjda priserna på olja och råvaror mot framför allt besparing på personalsidan, men också genom sparsamhet med många av de små utgifterna och en ökad kostnadsmedvetenhet på de olika produktionsenheterna.

Fakturerings- och ordergång maj och juni

Vi håller fortfarande jämna steg med vår budget. Centrallagrets personal hade en hård pärs med att klara utlastningen i maj med det få antal arbetsdagar som då var. I juni blir det också jobbigt med vår budget, men prognosen vi gjort visar att det skall gå! Och alla på lagret har lovat att göra allt som står i deras makt.

Personalbehov i Kosta och Boda

Tack vare den gynnsamma efterfrågan under den senaste tiden har vi behov att fylla på med personal både i Kosta och i Boda för att klara produktionen i höst. Jag hoppas att ni alla vill hjälpa till att hitta intresserade kandidater till våra bruk.

Turisterna viktiga för Kosta Boda

Sommarperioden är viktig för vårt resultat, trots att vi har stängt våra bruk. Turistströmmen blir allt viktigare att ta hand om och stora ansträngningar har gjorts för att öka turistintresset för Kosta Boda och därmed vår försäljning.

Ett samarbete mellan turistorganisationerna, kommunerna och glasbruken har bl a resulterat i gemensamma propagandainsatser för att på olika sätt dra mer turister till Glasriket. Bland annat kommer affischer med information om Glasriket att distribueras både till våra grannländer och till våra färjelägen för att informera och locka fler turister till vårt vackra Småland.

Från Kosta Bodas egen sida har vi sammanställt en ny broschyr i A4-format med information om vårt företag och med karta och öppethållandetider i våra butiker. Dessutom har vi i den trevliga broschyren gett exempel på lämpliga produkter att köpa i våra butiker.

Vi har utökat vår försäljningsyta både i Kosta och i Boda. Vi kommer också att för första gången ta kreditkort som betalning i år. Nya kassaregister finns också på plats för att det skall gå lättare att registrera försäljningen.

På plats finns också förstas som alltid Bengt Heintze och medhjälpare i sin uppvisningsverkstad i Kosta under hela semesterperioden.

Birgitta Kronström har laddat upp med ungdomliga språkkunniga guider som skall hjälpa våra många turister till rätta på våra bruk.

I Kosta får vi dessutom en ny attraktion i form av Sveriges första »Aqua Rutsch». I en 80 meter lång rutschkana, som slutar i en pool, kan man åka i sommar på tomten mellan värdshuset och brukshandeln i Kosta. Tio kronor för en halvtimme kostar nöjet.

Hembygdsföreningen och Musikkåren bidrar också som vanligt med trevliga aktiviteter för våra turister.

Vi önskar våra butiker lycka till och hoppas på nya försäljningsrekord!

Vad kan vi förvänta oss av andra halvåret 1979?

De flesta konjunkturbedömare tycks nu vara överens om att det pågår en snabb förbättring av konjunkturläget i Sverige. I den reviderade finansplanen, som nyligen kungjorts, beräknas t ex bruttonationalprodukten i år öka med drygt 5%, vilket är en drastisk omsvängning från 1977 och första halvåret 1978. Kapacitetsutnyttjandet inom industrin ligger dock ännu inte högre än vad som tidigare var normalt i en lågkonjunktur, beroende på att utgångsläget för tillväxten var mycket svagt.

Det kraftiga konjunkturuppsvinget leds av en snabb exporttillväxt, som ju vi också kunnat konstatera i vårt företag. Tillväxten under 1979 beräknas fortsätta. Den privata konsumtionen som hade en mindre nedgång under 1977 och 1978 beräknas i år till ett plus på nära 3%. Hushållen beräknas få en realökning av sin disponibla inkomst, mycket tack vare att inflationstakten räknat i årsgenomsnitt sjunkit från 10,5% 1978 till beräknade 6% 1979.

Detta gör naturligtvis att man känner en viss optimism inför andra halvåret 1979, då det gäller försäljningsutvecklingen. De kraftiga prisökningarna på olja och råvaror, som vi haft under första halvåret 1979, beräknas emellertid öka ytterligare under andra halvåret 1979. Detta gör att man känner stor oro för hur vi skall kunna klara kostnadsutvecklingen. Dessa höjningar på olja och bensin får ju ganska snabbt konsekvenser också på andra produkter som vi köper in. Därför är det av största vikt att vi är kraftigt återhållsamma, då det gäller våra kostnader under resten av det här året.

Den situation som ovan beskrivits gör det mycket svårt att göra en prognos för hur 1979 egentligen kommer att sluta, men grundtonen är utan tvekan positiv och jag bedömer möjligheterna för oss att uppnå vår resultatbudget för 1979 som relativt gynnsam.

Till sist vill jag passa på och tacka alla för de gångna månaderna 1979 och önska en trevlig sommar.

Erling Karlström

ERLING KARLSTRÖM:

Semestern närmar sig nu med stormsteg. Många av oss kommer att vara lediga hela fem veckor i sträck. En välförtjänt vila efter ett intensivt första halvår 1979.

Tertialbokslut

Bokslutet för första tertialet är just färdigställt. Vi kan alltså summera de första fyra månadernas resultat. Hur har det då gått?

— Jo, vi har klarat vår resultatbudget för perioden! Det är mycket glädjande efter alla bekymmer vi haft under 1978.

Den uppsatta försäljningsbudgeten har

Praktiskt taget alla svenska manuella glasbruk är anslutna. Institutet får sina pengar för verksamheten genom att medlemmarna betalar in avgifter i procent på sin omsättning och genom att STU, Styrelsen för teknisk utveckling, skjuter till lika mycket som dessa avgifter. Men det räcker inte. Institutet måste också utföra uppdragsforskning och jobbar då som ett konsultföretag genom Glasteknisk Utveckling AB. Man tar betalt för sina tjänster. Idag utgör det omkring en tredjedel av inkomsterna. Verksamhetsåret 1977/1978 omsatte man omkring 2,5 miljoner kronor.

VERKSAMHETEN

Förutom vår forskning och våra uppdrag så skall institutet fungera som en idébank, säger Bo Simmingsköld. Vi har också stor internationell överblick och samlar all litteratur i ämnet glas i vårt bibliotek. Själva ger vi ut Glasteknisk Tidskrift, där vi kan förmedla nyheter och i allmänhet tala om vad som händer i branschen i världen. Dessutom sänder vi oregelbundet ut stencilerade meddelanden om nyheter.

Vi har också stor nytta av den kunskap om närliggande teknologier vi har. Det som gäller för plast kan t ex ibland tillämpas på glas och vi kan på så sätt komma på nya metoder som kan förändra villkoren för branschen.

Det ingår i vår uppgift att försöka förbättra arbetsmiljön på glasbruken genom dämpning av buller och värme och minskning av farligt stoff i luften.

Glasprofessorn kikar ner i vattan.

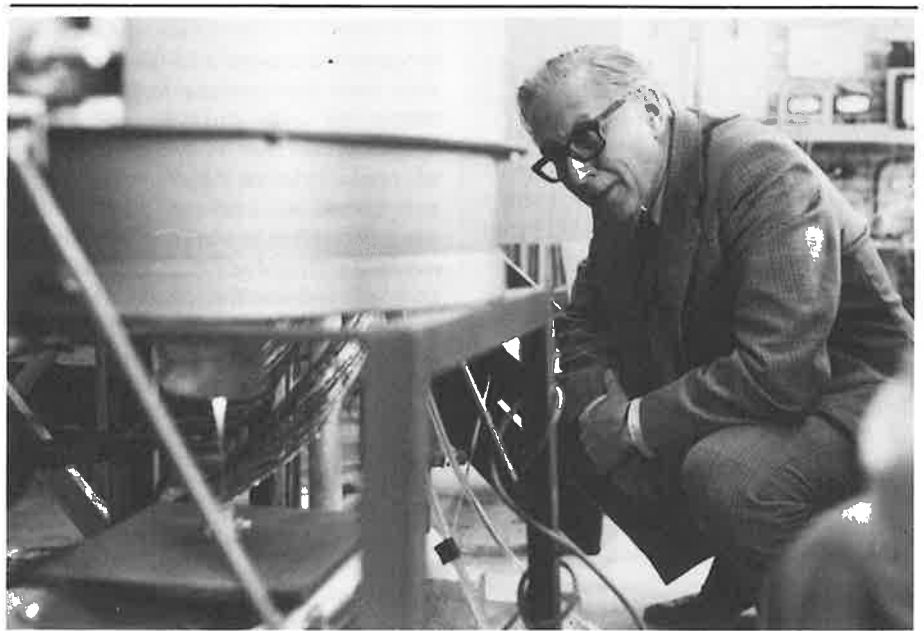
Pellets

Metoden att pelletera mängd kommer ursprungligen från oss, säger Bo Simmingsköld, men den metod som nu skall börja tillämpas på Kosta Boda är en annan teknologi. Vår pelleteringsmetod finns i dag i bruk i Ungern t ex.

Självförstörande glasflaska

På uppdrag av PLM tog vi fram en flaska av glas som förstörde sig själv. Den vittnade helt enkelt sönder och utgjorde på så sätt inte någon störning i naturen.

När förbudet mot engångsglas kom blev det inte intressant att tillverka flaskan.

Professor Bo Simmingsköld visar upp platinavannan som smälter glaskulorna.

Ett roligt klipp från Dagens Nyheter, där tecknaren Ströyer ritat flaskan, är vad som i dag påminner om den uppfinningen.

Är det här framtidens mängd?

Glaskulor - framtidens mängd

Med stor entusiasmen berättar Bo Simmingsköld om den allra senaste uppfinningen, som är en tillämpning av plastteknologi på glas.

Metoden är ett resultat av försöken att finna metoder för arbetsmiljöförbättring i hyttorna. I stället för att smälta mängd på det traditionella sättet, som ju kräver varmhållning på helger och semestrar och kräver mycket energi, kan man smälta glaskulor. Dels går det att stanna smältningen när arbetsdagen är slut och dels smälter man vid endast 1200 grader. Så här går det till: Man kan ha en central vanna, som kan gå dygnet runt, året om där man tillverkar glaskulorna. I hyttan kan man ha en eller flera smältvannor, där man hämtar glas för vidare bearbetning.

Platinavanna

Nu går vi ut i laboratoriet och tittar på försöken. Den lilla smältvannan är inuti klädd med PLATINA. Denna metall är värdebeständig och man kan direkt få låna pengar i banken på den, berättar Bo Simmingsköld. Platina är det enda material som stoppar för det här smältarbetet.

Upptill i den lilla ugnen finns ett hål, där man tillför glaskulor, ungefär lika stora som dem vi lekte med på skolgården. Inuti ugnen finns en »tratt» med ett finmaskigt nät över, där kulorna hamnar och smälts ner. Det smälta glaset rinner ner genom maskorna och vidare genom ugnen samt ut under den genom ett rör. Den glasmassa som nu rinner ut är klar att bearbeta på vanligt sätt. Platinan i ugnen är beständig, men måste smältas om med ganska långa mellanrum därför att glaset avger vissa ämnen som sakta kristalliserar platinan.

Kan man göra verklighet av den här metoden betyder den en revolution i branschen. Tänk dig en hytta där man slipper buller och gaser från deglar och vannor och där man startar smältningen, eller stoppar, precis när man behöver.

För att inte tala om att vem som helst, som kan lägga upp några miljoner till platinan, kan smälta glas hemma i garaget. Envar sin egen glasmakare!

Försöksvannan smälter omkring 2 kg glas i timmen, men i full skala tänker man sig en kapacitet på 100 å 200 kg i timmen.

Provdiskning av servisglas

Vi strövar vidare bland mångfalden av tekniska apparater i institutets lokaler. Ett rum är helt uppfyllt av en enorm apparat, som visar sig vara ett slags mikroskop eller snarare en microsond. Där kan man analysera sten och sliror i glas t ex.

Vi passerar de kemiska laboratorierna, där någon sjunger, och kommer in i ett rum där några diskmaskiner diskar glas dygnet runt. Man har försett maskinerna med doseringsapparater så att man kan köra långa serier utan avbrott. På så sätt kan man ganska snabbt få fram resistensen mot diskmedel mm på olika glasblandningar.

I andra rum vi passerar pyser och bullrar det och sjuder och vi förstår att här är man verksam i »kubik». Vi skulle alldeles säkert behöva en hel Mängen för att kunna beskriva allt som händer här.

Takpanna av glas

Vi träffar Vlastimil Carbol och får veta att han gjort en takpanna av glas. Takpannan kom till när man funderade över vad man skulle kunna göra av slagg från stålverken, säger han. Man fann då att slagg kan ersätta sodan i glaset. Pannan blir mycket hållbar och klarar temperaturväxlingar och inverkan från atmosfären mycket väl.

Det är ännu ett exempel på praktisk forskning vid institutet.

Civ.ing. Schubert Linsander med en låda glasprover.

Vardagsproblem

Civilingenjör Schubert Linsander leder arbetet vid servisolaget, som är knutet till institutet.

Han får ofta göra uttryckningar till bruken och är väl känd på Kosta Boda.

De flesta problemen rör ugnar, där man har sten i glaset eller blåsor. Det kan krävas långvarigt arbete för att få smältningen att fungera rätt igen.

Andra problem, som är vanliga, gäller kylrör, där glaset spricker t ex.

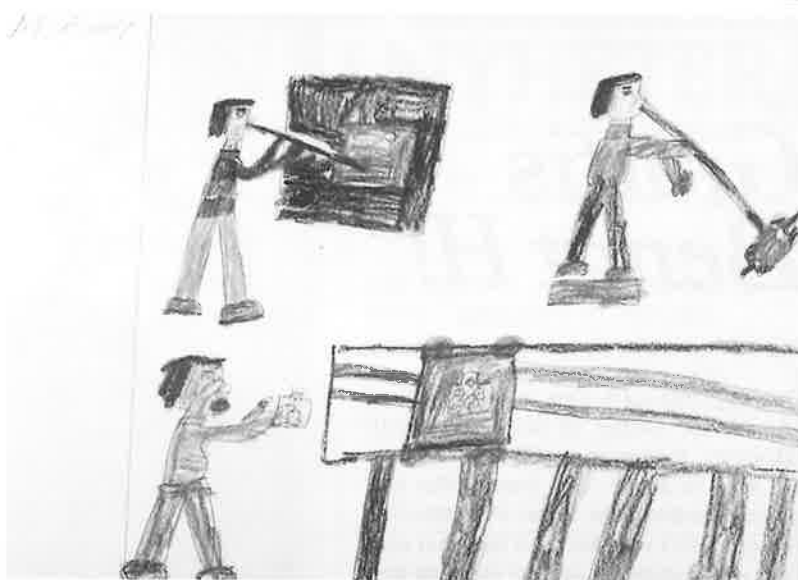
Rent allmänt gäller uppgifterna att ta ner kassationen, att förbättra arbetsmiljön genom att minska förekomsten av föroreningar i luften och genom bullerdämpning.

Att minska energiförbrukningen är en aktuell uppgift. På uppdrag av STU försöker man värdera den energiminskning man kan åstadkomma i branschen. 10-20% borde man kunna komma ner, säger Schubert Linsander.

Sen tittar vi på långa rader av prover på färgat glas. Av dem kan man utläsa hurdan färgen blir vid olika temperaturer eller andra omständigheter vid smältningen. Ett aktuellt uppdrag gällde att ta fram den bruna färgen på orangutang, som Kjell Engman ritat till Världsnaturfonden, och som Kosta Boda tillverkar.

Tidsfristen för inlämning av manuskript till Mängen rinner ut och det är tur, för annars finns massor av andra saker att berätta om vad de 15 anställda i Glasforskningsinstitutet håller på med. Men detta får räcka.

Ove Alström

Skolbarn i hyttan

Som ett led i skolbarnens samhällsanspassning tar skolan kontakt med föräldrarna och ber dem ta emot barnen på sina arbetsplatser. Redan i andra klass brukar denna praktiska samhällsorientering äga rum.

Klass 2c i Emmaboda skola var i vår på utflykt till Boda för att se vad en fotograf gör i fotolaboratoriet. Det var snudd på trolleri, tyckte många, då bilden växte fram i framkallningsbadet.

Väl i Boda var det naturligt att också besöka hyttan, glaskammaren och smedjan på bruket.

Det var vetgiriga 8-9 åringar som i grupper såg allt. Från hyttan var det svårt att få dem med på den fortsatta rundvandringen.

Tillbaka i skolan fick barnen redovisa sina intryck av Boda-dagen. Det säger något om deras upplevelser att bara 1 elev ritat av fotolaboratoriet och 1 annan elev fastnat för smedjan, medan de övriga 9 stannat för hyttan. Jo, en glasslipare finns också avritad.

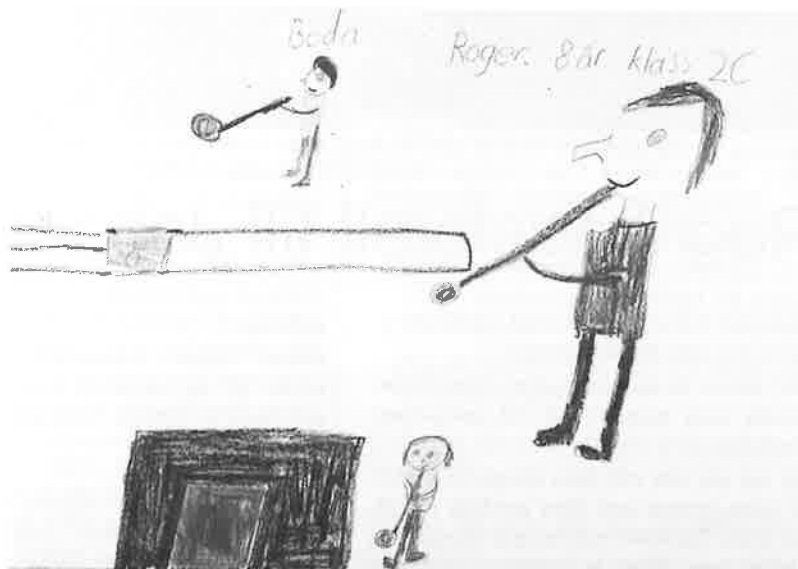
Se själv på några av barnens fina hyttbilder. Ugnarna är glödande röda på deras bilder och alldeles tydligt har de impo-

nerats av transportvagnarna från verkstäderna till kylröret.

Det är väl inte alldeles otänkbart att någon av dessa barn kommer att arbeta i en hytta i framtiden.

Hyttan är det en förbror
som är glas

Boda

Roger. 8 år klass 2C

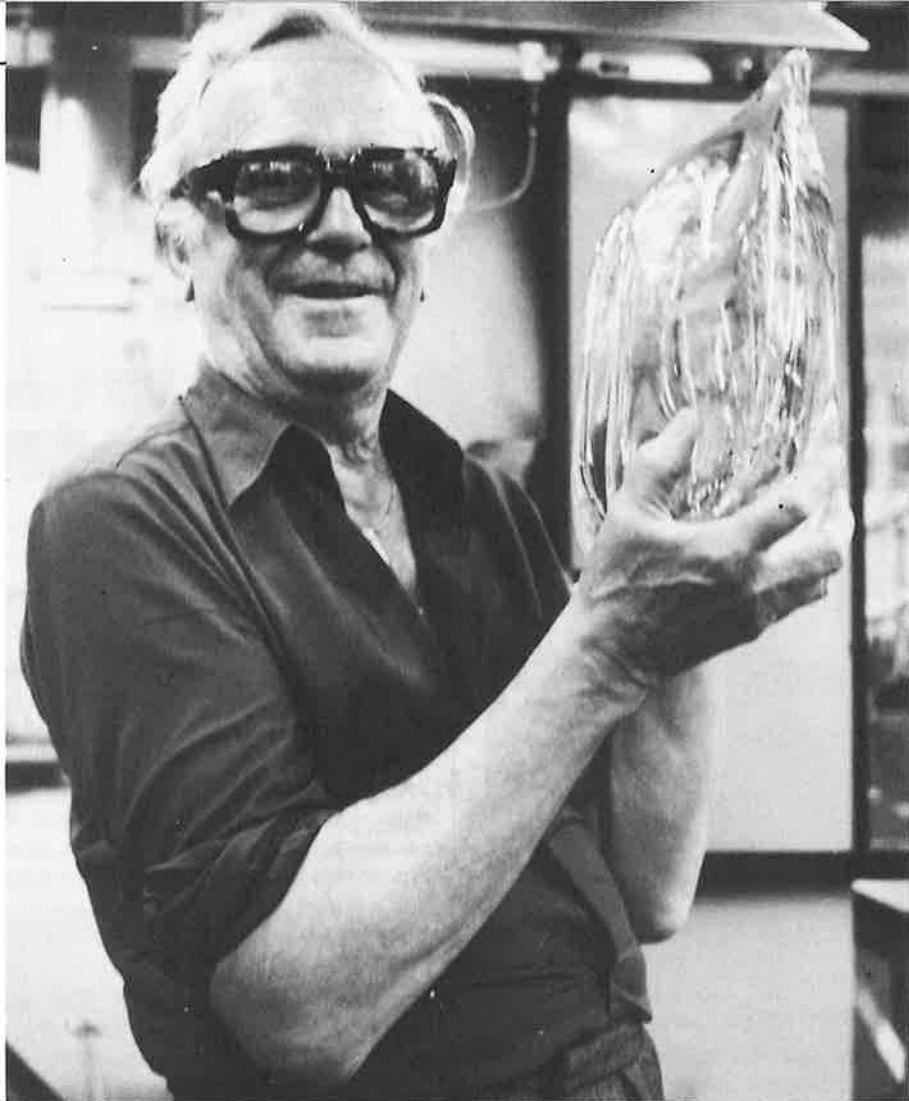
Grattis Bengt H!

Det kan inte vara sant att denna unga person har jobbat så länge vid Kosta Glasbruk, tänker man. 60 år – ett helt liv. Men så är det. Och ännu håller han på och tänker inte sluta. Vi måste tro honom och i sommar skall han som vanligt visa turisterna vad en mästare kan göra med glas.

Denne mästarnas mästare, som någon kallat honom, började alltså redan som 13-åring att arbeta i hyttan. Året var 1919 och Bengt fick börja med att »bära in».

Redan som 19-åring ville man göra honom till mästare, men facket satte sig emot, då man tyckte att han var för ung. Mästare blev han ändå förstas, 27 år ung.

Bengt Heintze har varit med om en enorm utveckling under sina många år i hyttan. Inte mindre än tio direktörer har han jobbat under.

Helfrid Hölke har kört fisken med tankbil från Blekinge Läns Fiskodlingsanstalt. Bert Jonsson håvar i de livliga regnbågsforellerna i dammen.

Regnbågsforell till Johansfors

Ständigt hittar de påhittiga smålänningarna nya sätt att göra pengar.

Nu senast är det Johansfors Sportfiskeklubb som kommit på ett »perpetuum mobile».

Så här går det till: Man slänger i fisk för 5 tusen kronor och låter sen folk för 15 kr köpa fiskekort och ta upp densamma fisken igen. Nästa år upprepar man pro-

ceduren.

Skämt åsido. Johansfors Sportfiskeklubb är en allvarligt satsande klubb, som varje år förnyar fiskbeståndet i Lyckebyån.

För 11 år sedan bildades Johansfors Sportfiskeklubb. Man fick arrendera Lyckebyån, där den flyter genom Jo-

hansfors, av dåvarande ägaren till bruket. Gösta Rydberg var klubbens första ordförande och satt i 10 år.

I dag har klubben 140 medlemmar, hälften juniorer under 16 år.

Att sätta ut fisk är bara en del av verksamheten.

I dag hyr klubben vattnen av Kosta Boda AB, av kommunen, av privata markägare och av Domänverket. Hyran betalas i natura utom till Domänverket, som begär 75 kronor om året. De övriga får sin hyra i form av strandröjningar och skötsel av dammar med regleringsanordningar mm.

I år har de yngsta klubbmedlemmarna fått en egen damm att fiska i och en egen klubbstuga. De unga får också fiska för en medlemstia per år. Dessutom ordnar klubben olika aktiviteter för juniorerna. Miljövård genom praktiskt arbete med röjning runt dammarna och miljövett genom umgänget med naturen lär man ut. Kunskap om redskap för fiske och teknik blir det också förstas.

Alla som har lust kan fiska i Johansfordammarna. Man betalar 15 kronor för fiskekortet och får då lov att ta upp 2 fiskar. Vill man ha större fångst måste man betala för ännu ett kort.

Det är riktigt fina fiskar man kan fånga, 287 kilo fullvuxen regnbågsforell sprattlar just nu i dammarna.

De senaste åren har klubben satt ut fisk

PERSONALNYHETER

Mest består hans arbete i dag i att göra prover till formgivarna. Där krävs en mästare av Bengts klass. Kanske 15 formgivare har han arbetat åt under sina år på Kosta, tror han. Det är med kristall han jobbat hela tiden.

Ingen kan bättre än Bengt göra propaganda för glaset. Sitter han i sin verkstad när turisterna kommer in så får de vara med om en demonstration vars like de aldrig upplevt förr. För Bengt gillar att berätta om och visa vad man kan göra med kristallen.

Musiken är ett annat stort intresse han har. Också då gör han propaganda för glaset. Blåser fanfarer på glastrummet vid invigningar eller andra festligheter.

Om man undrar över namnet Heintze så får man veta att Bengts farfars-farfars-farfars far var den förste Heintze som jobbade på Kosta. Han hette Johan i förnamn och började arbeta vid bruket 1748, sex år efter det att bruket startats. Han har anor, Bengt, och har inte missbrukat glasblåsarnamnet precis. Alldeles säkert kommer vi att få höra av jubilarerna många gånger ännu. Kanske i radio eller TV, berättande om någon resa han gjort som ambassadör för vårt företag. Han skall förresten åka till Venedig på sin jubileumsresa och se när man arbetar med det vita glaset.

Glas är det bästa Bengt Heintze vet, förstår man.

Junioren Jonas Algotsson fyller på ungdomsdammen med 130 kg forell.

för 5.000 kronor. En del av dem överlever sportfiskarnas ansträngningar och berikar på så sätt det allmänna fiskbeståndet.

En del problem har det varit för klubben. Försumningen gjorde att mörten tog slut och därmed maten för de utsatta fiskarna.

100 ton kalk har ändrat på detta. Nu är mörten tillbaka igen och balansen i vattnen mycket bättre. Man fick kommunala bidrag för att köpa kalken, men arbetet med iläggnings skötte klubbmedlemmarna själva. Lyckebyån mellan Ygesrydsjön och Getasjökvärn har nu blivit kalkad.

Bodabrukets hyttmästare, Bert Jonsson, hann med att berätta allt detta den dag i maj då regnbågsforellen anlände till Johansfors. Hyttmästaren är nämligen en baddare på att dra fisk, förstår man.

BÖRJAT

KOSTA

Bernt Petersson hyttmek.

BODA

—

ÅFORS

—

JOHANSFORS

—

SKRUV

—

MÅLERÅS

Leif Erlandsson glaskammaren
Sven-Åke Lindahl glaskammaren

SLUTAT

Levi Isaksson centrallagret
Benny Fagerlund hyttmek.
Åke Gustavsson† glaskammaren
Sven Ericsson tekn. avd.
Ulf Graffman marknadsavd.

Slobodan Drenic hyttan

Darly Langevi glaskammaren

—

—

Stefan Fernström hyttan
Tore Klaesson hyttan

Carl Frick

ny på Kosta Glasbruk

Ibland måste vi göra undantag från regeln att inte skriva personnotiser i denna tidning.

Carl Frick är en person som motiverar ett sådant undantag. Han skall efterträda K V Fornell på Kosta Glasbruk och kommer i sitt jobb att ha kontakt med många människor. Därför vill vi berätta litet om honom.

Carl är född i Malmö 1934, men flyttade redan 1947 till Stockholm. Student blev han 1954 och började året efter på Tekniska Högskolan, byggsektorn. Efter Teknis 1959 blev han kvar som assistent på skolan till 1960 för att sedan flytta till Uddeholms AB, där han hade befattningen som laboratorieingenjör vid Munkfors Bruk till 1962, gjorde systemarbete till 1964 och var driftsingenjör fram till 1968.

Jobbet som produktionschef vid Fagersta AB:s Kallvalsverk i Långshyttan har han haft sedan dess.

Carl är gift med Marie-Louise sedan 1957 och paret har barnen Lotta 20 år och Thomas 18.

Vid sidan om arbetet är Carl Frick intresserad av litteratur, teater, musik (spelar ej själv) och energifrågor.

Naturen är ett annat intresse, liksom trädgården, där han gärna odlar biodynamiskt. På vintern gillar han skidåkning.

LÖNEUTBETALNINGAR

Överenskommelse har träffats med Fabrikssklubbarna på respektive bruk angående löneutbetalningar i samband med semestern 1979 enligt följande:

Semesterlön utbetalas den 20.6.1979.

- Semesterlön utgår för det antal semesterdagar (betalda dagar), som den anställda personligen meddelat till lönekontoret.
- Försäkringspremien för juli intas på semesterlönen.

Ordinarie förskott för juni utbetalas den 29.6.1979.

Slutlön för juni och juli utbetalas den 15.8.1979.

UTSTÄLLNINGAR

Nu och då under hela året brukar Kosta Bodas produktion visas på utställningar. I sommar kommer man att kunna se dels en utställning på Silverbergs i Malmö och dels en på Läckö Slott.

SILVERBERGS

Silverbergsutställningen öppnade den 10 juni och de flesta av Kosta Bodas formgivare är representerade.

Klas Göran Tinbäck, ny formgivare på Kosta, gör sin debut som utställare för Kosta Boda, men är annars redan välrenommerad genom utställningar på flera gallerier. Nu visar han 10 - 15 artiklar: underfång/blästrade figurer, vaser/skålar både ateljéproduktion och unikt. Förutom Klas Göran visar alltså Ulrica och Bertil Vallien, Monica Backström, Kjell Engman, Rolf Sinnemark, Göran Wärff, Paul Hoff, Lisa Bauer och Sigurd Persson sina produkter. Dessutom finns det dukade bord med Boda Nova, med servisen Kosta Gripsholm och med Boda Oktav att se på.

Går din semesterresa förbi Malmö så passa på att titta in på Silverbergs.

LÄCKÖ SLOTT

Läckö Slott brukar ha stora temautställningar på somrarna. I år blir det inget undantag.

Temat kommer att kretsa mycket kring glas och är därför särskilt intressant för Kosta Boda-folket.

SKÅL OCH VÄGG har man döpt utställningen till som kommer att spegla dryckesglaset - bägaren, pokalen, skålen, glaset till fest och vardag genom århundraden. Så till vida blir utställningen unik genom att en sådan fokusering på dryckesglaset inte förekommit i denna omfattning tidigare i landet. Men också pluntor, karaffer och flaskor, som ju är omtyckta samlarobjekt, finns med.

Bland medarrangörerna finns förstås Kosta Boda, men också Smålands Glasmuseum, centrala museer och läns museer och privata samlare, liksom konkurrenten Orrefors.

Från Kosta Boda kommer man att visa glas både ur den ordinarie produktionen samt från den antika avdelningen. Sålunda kommer man att kunna se Kostas Kungaglas genom tiderna.

Kosta Bodas samtliga konstnärer är också inbjudna att visa vad de förmår.

Läckö Slott är också ett bra resmål för en dag eller att ta en omväg till på semesterresan.

Utställningen är öppen 15 juni - 12 aug. varje dag kl 10 - 18.

BODA: ALBERTS HUS

I Emmaboda kommun finns en ganska ny förening med stor inneboende kraft. Den heter BILD & FORM GRUPPEN och medlemmarna är alla utövande konstnärer eller konsthantverkare, amatörer eller proffs. Föreningen, som bildades i februari i år, har över 40 medlemmar och alla förutsättes vara aktiva. Det tror vi när man studerar vad de åstadkommit inför sommaren.

I Alberts Hus, bodde Albert Johansson till för några år sedan. Albert, som var glasarbetare bl a bor nu på ålderdomshemmet i Algutsboda. Nu har i stället Bild & Form Gruppen hyrt huset över sommaren för att där ha en gemensam utställning. Över 30 av föreningens medlemmar har lämnat in prover på sin konst och just nu arbetas för fullt med att få huset i ordning före öppnandet den 15 juni.

Hela husets bottenvåning har vitmålats inuti och man har byggt podier och hyllor för att på bästa sätt exponera alla fina saker man har att visa fram.

TURISTINFORMATIONEN i Boda har haft en illa placerad lokal tidigare, men nu har Bild & Form Gruppen erbjudit dem plats i Alberts Hus.

Så nu kan man få förstklassig information samtidigt som man blir bekant med Emmaboda kommuns konstnärer. Turisterna blir allt viktigare för bruken och här är exempel på ännu ett sätt att göra bruksorten attraktiv för dem.

Det är lätt att hitta till Alberts Hus. Det ligger närmast Boda-stugan, före - om man kommer från väg 25. Titta in där när du kommer till Boda. Man kan också köpa de utställda sakerna om man gillar dem.

Blixt och dunder i Boda

Kristi Himmelfärdsdagen i Boda glömer man sent. Det var då som de högre makterna demonstrerade sin styrka. Ett långvarigt åskväder orsakade kortslutning i två transformatorer på bruket och man fick elda med ved för att rädda ugnarna.

Dagen började så bra. Vid sextiden på morgonen åkte 45 människor med Boda Konsum på gökotta till hemlig plats i Sävsjö, Örsjö. Vädret var underbart. Varmt och soligt. Deltagarna badade, fiskade, grillade korv, sjöng och hade det trevligt.

Vid elvatiden var alla hemma i Boda igen. Då började det väldiga åskvädet. Blixtarna slungades runt Boda. Blixt och knall nästan samtidigt hela tiden. Det blev flera nedslag i samhället.

Transformatorstationen intill Konsum fick flera kablar sönderslitna och många hushåll i samhället fick vara utan ström hela dagen och långt in på kvällen.

Boda Bruk drabbades värst. Först blev det kortslutning i den transformator som levererar strömmen till brukets ugnar. Reservtransformatorn kopplades in men fick också den känning av åskan.

Nu var man helt utan ström. Risken för ugnarna var stor. I Boda finns 12 deglar och 2 vannor, som nu sakta svalnade.

Frivilliga

Men så är det i Boda, att inom en stund, så var tiotalet hyttanstillda igång med att köra ved till ugnarna och vannorna.

Man eldade i stopphälen och direkt i deglarna för att hålla temperaturen uppe.

Detta arbete pågick till fram emot midnatt då Sydkraft lyckades få fram ett reservaggregat, drivet av dieselmotorer.

Då detta skrives ser det ut som aktionen med vedeldningen lyckats.

Produktionschefen Kjell Vidlund och hyttmästaren Bert Jonsson var mycket glada och uttryckte sin beundran för de många som kände sån samhörighet med jobbet att de omedelbart ställde upp.

Redan dagen efter var man i full färd med att byta transformator. Per Inge Persson, ansvarig för underhållet, jobbade hela natten, men var ändå igång med transformatorbytet på fredagen.

I Boda kommer man att jobba som vanligt på måndag. Tacka de solidariska glasjobbarna för det.

Dessa rader lämnade skrivmaskinen fredagen den 25 maj -79. O.A.